

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІННОВАТИКИ, ПРИРОДО-
КОРИСТУВАННЯ ТА ІНФРАСТРУКТУРИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового ін-
ституту інноватики, природокористу-
вання та інфраструктури

Василь БРИЧ

“” 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового ін-
ституту новітніх освітніх технологій

Святослав ПИТЕЛЬ

“” 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

“” 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Ландшафтний дизайн»

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань: 10 «Природничі науки»

Спеціальність: 101 «Екологія»

Освітньо-професійна програма: «Екологія та біоекономіка»

Кафедра екології та охорони здоров'я

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції, год	Практ., год	ІРС, год	Тренінг, год	СРС, год	Разом, год	Екзамен (сем.)
Денна	I	II	32	14	5	6	93	150	I
Заочна	I	II	8	4	-	-	138	150	II

ТЕРНОПІЛЬ - 2024

Робочу програму склали: канд. с.-г. наук, Мороз Віра Василівна,
канд. с.-г. наук, доцент Бондар Олександр Богданович

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри екології та охорони здоров'я,
протокол № 3 від 30.09.2024 р.

В.о. завідувача кафедри к. е. н., ст. викл. Леонід БИЦЮРА

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Екологія»,
протокол № 3 від 01.10.2024 р.

Голова групи забезпечення спеціальності _____ к. е. н., ст. викл. Леонід БИЦЮРА

Гарант ОПП _____ к. е. н., ст. викл. Леонід БИЦЮРА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Ландшафтний дизайн»

1. Опис дисципліни «Ландшафтний дизайн»

Дисципліна – «Ландшафтний дизайн»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань: 10 «Природничі науки»	Статус дисципліни вибіркова Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність 101 «Екологія» ОПП Екологія та біоекономіка	Рік підготовки: <i>Денна – I</i> <i>Заочна – I</i> Семестр: <i>Денна – 2</i> <i>Заочна – 2</i>
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – магістр	Лекції: <i>Денна – 32 год.</i> <i>Заочна – 8 год.</i> <i>Практичні заняття:</i> <i>Денна – 14 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота: <i>Денна – 93 год.</i> Індивідуальна робота - 5 год. Тренінг – 6 год.
Тижневих годин: Денна форма нав- чання семестр – 10 год., з них аудитор- них – 3 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання вивчення дисципліни

«Ландшафтний дизайн»

1. Мета і завдання дисципліни «Ландшафтний дизайн».

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Ландшафтний дизайн» є формування у студентів комплексу теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для розуміння питань щодо проектування парків і садів, побудови і створення паркових композицій, підбору малих архітектурних форм, декоративного покриття, освітлення, озеленення та благоустрою території, створення водних об'єктів, використання графічних засобів і прийомів проектування, а також введення сучасних тенденцій у ландшафтному дизайні.

2.2. Завданням дисципліни є:

- вивчення принципів, законів та стилів ландшафтного дизайну;
- проектування об'єктів ландшафтного дизайну й прийомів їх графічного зображення;
- ознайомлення з системою дренажу та поливу на об'єктах озеленення;
- ознайомлення студентів з способами створення штучних водойм, садових доріжок, освітлення об'єктів благоустрою;
- ознайомлення студентів з методами архітектурно-ландшафтного рішення малого саду з використанням регулярного та пейзажного прийому планування;
- вивчення специфіки проектної діяльності дизайнера;
- ознайомлення з рядом передпроектних досліджень по об'єкту;
- виконання основних етапів планування ділянки;
- виявлення особливостей архітектурно-художнього оформлення саду;
- освоєння специфіки оформлення графічних креслень;
- вивчення основних принципів організації середовища міста, присадибних ділянок;
- виділення композиційних основ проектування територій, що підлягає благоустрою;
- ознайомлення з посадковим матеріалом для благоустрою території;
- вивчення різних видів озеленення та благоустрою садів та парків.

3. Програма навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Основи ландшафтного дизайну та проєктування.

Тема 1. Основні закони в ландшафтному дизайні. Історія розвитку їх реалізації.

Історія і правила ландшафтного дизайну. Співвідношення ландшафтного дизайну і геометричних форм. Закони лінійної перспективи. Колір, світло і тінь. Засоби ландшафтного дизайну. Фактура композицій і рослин. Домінантні композиції і стиль.

Тема 2. Стилi ландшафтного дизайну.

Регулярний стиль. Англійський (пейзажний) сад. Китайський сад. Японський сад. Мавританський сад. Романтичний сад. Сад у стилі кантрі. Середземноморський стиль. Екологічний стиль.

Тема 3. Основи проєктування.

Вибір стилю. Планування ділянки. Передпроєктний аналіз території. Розташування насаджень. План території і насаджень.

Тема 4. Створення дренажної і поливальної системи.

Система дренажу. Система поливу.

Тема 5. Створення штучних водойм.

Вибір місця для водойми. Різні форми водойм. Матеріал для влаштування водойм. Закладення водойм на основі жорсткої ємності, плівковій основі, з бетонованим котлованом. Вибір рослинності для водойм. Створення струмків. Тераси, крокові камені та містки. Техніка для обслуговування ставків. Водойми на терасі чи балконі.

Тема 6. Створення садових доріжок .

Види доріжок (пішохідні, паркові, транспортні). Прокладання доріжок.

Тема 7. Системи освітлення території.

Види освітлення. Види ламп.

Змістовий модуль 2. Озеленення та благоустрій території.

Тема 8. Підбір рослини для ландшафтного дизайну.

Класифікація рослин. Підбір дерев та кущів. Різноманітність форм дерев. Підбір та правила садіння рослин. Догляд за рослинами. Створення клумб та квітників. Типи газонів їх створення та догляд.

Тема 9. Сучасні елементи дизайну.

Створення альпійської гірки (альпінарій). Будівництво підведеної клумби. Створення рокарію. Створення розарію.

Тема 10. Малі архітектурні форми.

Різновиди арок та їх зведення. Різновиди пергол та їх зведення. Різновиди навісів, альтанок.

Тема 11. Садові меблі.

Дерев'яні меблі. Пластикові та плетені меблі. Металеві меблі.

Тема 12. Різновиди садових скульптур.

Скульптури у вигляді людей. Скульптури у вигляді тварин. Скульптури у вигляді казкових та міфічних персонажів.

**4. Структура залікового кредиту дисципліни «Ландшафтний дизайн»
денна форма навчання**

Назва Теми	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Індивідуальна робота	Тренінг, (год.)	Самостійна робота студента, год.	Контрольні заходи
<i>Змістовий модуль 1. Основи ландшафтного дизайну та проектування</i>						
Тема 1. Основні закони в ландшафтному дизайні. Історія розвитку їх реалізації.	2	1	2	3	8	Поточне опитування
Тема 2. Стилi ландшафтного дизайну.	4	1			8	
Тема 3. Основи проектування.	4	1			8	
Тема 4. Створення дренажної і поливальної системи	4	1			8	
Тема 5. Створення штучних водойм.	2	1			8	
Тема 6. Створення садових доріжок.	2	1			8	
Тема 7. Системи освітлення території.	2	1			8	
<i>Змістовий модуль 2. Озеленення та благоустрій території</i>						
Тема 8. Підбір рослини для ландшафтного дизайну.	4	1	3	3	9	Поточне опитування
Тема 9. Сучасні елементи дизайну.	2	1			7	
Тема 10. Малі архітектурні форми.	2	1			7	
Тема 11. Садові меблі.	2	2			7	
Тема 12. Різновиди садових скульптур.	2	2			7	
Разом	32	14	5	6	93	екзамен

заочна форма навчання

Кількість годин			
Назва Теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Основні закони в ландшафтному дизайні. Історія розвитку їх реалізації.	4	2	12
Тема 2. Стили ландшафтного дизайну.			12
Тема 3. Основи проектування.			12
Тема 4. Створення дренажної і поливальної системи			12
Тема 5. Створення штучних водойм.			12
Тема 6. Створення садових доріжок.			12
Тема 7. Системи освітлення території.			11
Тема 8. Підбір рослини для ландшафтного дизайну.	4	2	11
Тема 9. Сучасні елементи дизайну.			11
Тема 10. Малі архітектурні форми.			11
Тема 11. Садові меблі.			11
Тема 12. Різновиди садових скульптур.			11
Разом	8	4	138

2. Тематика практичних занять.

Змістовий модуль 1. Основи ландшафтного дизайну та проектування

Практичне заняття № 1. Основні закони в ландшафтному дизайні. Історія розвитку їх реалізації. Стили ландшафтного дизайну.

Мета. Ознайомити студентів з законами та історією ландшафтного дизайну та різними стилями ландшафтного дизайну

1. Історія і правила ландшафтного дизайну.
2. Співвідношення ландшафтного дизайну і геометричних форм.
3. Закони лінійної перспективи.
4. Колір, світло і тінь.
5. Засоби ландшафтного дизайну.
6. Фактура композицій і рослин.
7. Домінантні композиції і стиль.
8. Регулярний стиль.
9. Англійський (пейзажний) сад.
10. Китайський сад.
11. Японський сад.
12. Мавританський сад.
13. Романтичний сад.
14. Сад у стилі кантрі.
15. Середземноморський стиль.
16. Екологічний стиль.

Питання для обговорення:

1. Які існують основні елементи ландшафтного дизайну

2. Опишіть суть співвідношення ландшафтного дизайну і геометричних форм.
3. У чому суть законів лінійної перспективи?
4. Що слід враховувати при створенні дизайну саду?
5. Які існують п'ять базових засобів у ландшафтному дизайні?
6. Яке значення має фактура у ландшафтному дизайні?
7. Що таке домінанта і сюжет?
8. В чому полягає суть регулярного стилю озеленення. В яких країнах його використовували?
9. Які особливості пейзажного стилю?
10. Які існують архітектурні особливості у японському стилі?
11. Особливості створення мавританського та романтичного стилів садів.
12. Яка різниця між садами в стилі кантрі і екологічному.
13. Опишіть стилі садів середземноморський, сад-модерн.

Практичне заняття № 2. Основи проєктування. Створення дренажної і поливальної системи.

Мета. Ознайомити студентів з основами проєктування та дренажною системою, системою поливу

1. Вибір стилю.
2. Планування ділянки.
3. Передпроектний аналіз території.
4. Розташування насаджень.
5. План території і насаджень.
6. Система дренажу.
7. Система поливу.

Питання для обговорення:

1. Як здійснюється вибір стилю ландшафтного дизайну?
2. Які етапи та цілі планування території?
3. Яка суть передпроектного аналізу?
4. Врахування сторін світу та освітлення при проєктуванні території?
5. Що слід враховувати, щоб правильно розташувати рослини на ділянці?
6. Які основні правила дизайну території?
7. Яка основна ціль дренажної системи?
8. Як створюють дренажну систему?
9. Яка суть системи поливу?
10. Які існують різновиди поливу території?

Практичне заняття № 3. Створення штучних водойм. Створення садових доріжок.

Мета. Ознайомити студентів з методами створення штучних водойм і правилами створення доріжок.

1. Вибір місця для водойми.
2. Різні форми водойм.
3. Матеріал для влаштування водойм.
4. Закладення водойм на основі жорсткої ємності, плівковій основі, з бетонованим котлованом.
5. Вибір рослинності для водойм.
6. Створення струмків.
7. Тераси, крокові камені та містки.
8. Техніка для обслуговування ставків. Водойми на терасі чи балконі.
9. Види доріжок (пішохідні, паркові, транспортні).

10. Прокладання доріжок.

Питання для обговорення:

1. Як вибрати місце під створення штучних водойм?
2. Які існують форми водойм?
3. Які використовують матеріали для влаштування водойм?
4. Які використовують рослини для озеленення водойм?
5. Де краще на території створювати декоративні струмочки?
6. Яким чином можна сформувати тераси, крокові камені, містки?
7. Яка існують засоби для обслуговування ставків?
8. Які основні види садових та паркових доріжок?
9. Яка будова пішохідних, паркових, транспортних доріжок?
10. Яка технологія створення доріжок?
11. Опишіть особливості створення доріжок з природного каменю, цегли, бетону, дерева, гравію.

Практичне заняття № 4. Системи освітлення території. Підбір рослини для ландшафтного дизайну.

Мета. Ознайомити студентів з видами освітлення та асортиментом рослин для дизайну.

Питання для обговорення:

1. Види освітлення.
2. Види ламп.
3. Ознайомити студентів
4. Класифікація рослин.
5. Підбір дерев та кущів.
6. Різновидність форм дерев.
7. Підбір та правила садіння рослин.
8. Догляд за рослинами.
9. Створення клумб та квітників.
10. Типи газонів їх створення та догляд.

Питання для обговорення:

1. Які існують різновиди освітлення?
2. Які використовують різновиди ламп в ландшафтному дизайні?
3. Яким чином створюють систему освітлення території та об'єктів?
4. Які основні правила освітлення території?
5. Які існують групи рослин для благоустрою території?
6. Як враховувати особливості ґрунту для підбору рослин?
7. Яким чином здійснюється підбір дерев і кущів в ландшафтному дизайні?
8. Які особливості використання декоративних форм рослин в озелененні?
9. Які основні вимоги садіння рослин?
10. Як здійснюється догляд за рослинами?
11. Як закладаються клумби, квітники, міскбордери при створенні ландшафтному дизайні?
12. Особливості створення газону.

Практичне заняття № 5. Сучасні елементи дизайну. Малі архітектурні форми.

Мета. Ознайомити студентів з популярними елементами дизайну та різновидами малих архітектурних форм

1. Створення альпійської горки (альпінарій).
2. Будівництво підведеної клумби.
3. Створення рокарію.
4. Створення розарію.
5. Різновиди арок та їх зведення,
6. Різновиди пергол та їх зведення.
7. Різновиди навісів, альтанок.

Питання для обговорення:

1. Які особливості створення альпінарій?
2. Як будують підведені клумби?
3. Які особливості створення рокарію?
4. Яким чином здійснюють підбір рослин для альпінарій та альпінарій?
5. Яким чином створюють сухий струмок?
6. Особливості створення розарію та догляд за трояндами.
7. Що відноситься до малих архітектурних форм?
8. Де і як використовують арки та перголи при створенні ландшафту?
9. Яким чином встановлюють навіси й альтанки?
10. Які найбільш популярні типи альтанок?
11. З яких матеріалів створюють перголи та альтанки?

Практичне заняття № 6. Садові меблі.

Мета. Ознайомити студентів з різновидами садових меблів.

1. Дерев'яні меблі.
2. Пластикові та плетені меблі.
3. Металеві меблі.

Питання для обговорення:

1. Які існують різновиди садової меблі?
2. Назвіть плюси та мінуси дерев'яної меблі?
3. Назвіть плюси та мінуси пластикової меблі?
4. З чого виготовляють плетені меблі?
5. Де доречно використовувати металеві меблі?

Практичне заняття № 7. Різновиди садових скульптур.

Мета. Ознайомити студентів з різновидами скульптур.

1. Скульптури у вигляді людей.
2. Скульптури у вигляді тварин.
3. Скульптури у вигляді казкових та міфічних персонажів.

Питання для обговорення:

1. Які існують різновиди скульптур?
2. Які скульптури використовують в середземноморському та регулярному ландшафті?
3. Які скульптури використовують при створенні в Японському та Китайському ландшафті?
4. Які скульптури доречно використовувати в стилі кантрі?
5. Які скульптури використовують при благоустрої водойм?

6. Самостійна робота

У процесі проведення контрольних заходів викладач оцінює, в т. ч., рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання, обґрунтованість та логічність викладення самостійно вивченого матеріалу, повноту розкриття теми, винесеної на самостійне вивчення, оформлення матеріалів згідно з висунутими вимогами (за необхідності).

Самостійна робота оцінюється в 100 балів з використанням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінювання знань. Де:

- 90-100 балів - це коли робота виконана в повному обсязі і допускаються незначні помилки, студент володіє вільно знаннями з опрацьованої тематики, розуміє методи і підходи дослідження, які були застосовані під час виконання самостійного завдання. Здобувач добре орієнтується в предметній термінології, чітко формулює відповіді на поставлені запитання.

- 75-89 балів - студент допускає несуттєві помилки, які виправляє, відповідаючи на додаткові запитання, теоретичні і практичні блоки самостійного завдання виконані належним чином з окремими дискусійними положеннями чи недостатньо обґрунтованими пропозиціями.

- 65-74 балів - якщо обсяг виконаного самостійного завдання становить від до 74% від передбаченого. Студент відповідає не менш ніж на 64% запитань, але відповіді недостатньо точні, додатковими питаннями коригуються слабо. Не в повному обсязі виконано теоретичну і практичну частину самостійної роботи.

- 60-64 бали - студент слабо опрацював і засвоїв тематику самостійного завдання, погано орієнтується в методах дослідження, оперує неточними формулюваннями і слабо володіє практичними навичками.

- 35-59 - незадовільно з можливістю повторного складання.

- 1-34 - незадовільно з обов'язковим повторним курсом.

Завдання для самостійної роботи

Самостійне завдання виконується і подається для оцінювання у формі реферату або презентації в редакторі PowerPoint і загалом складається з двох блоків:

- ~ теоретичного, який прив'язаний змістовно до змістового модуля 1 «Основи ландшафтного дизайну та проєктування»;

- ~ практичного, прив'язаного змістовно до змістового модуля 2 «Озеленення та благоустрій території».

Перший блок завдання з самостійної роботи включає підготовку завдання за темами 1-7. Здобувачі мають розуміти принципи, закони та стилі ландшафтного дизайну, проєктування об'єктів ландшафтного дизайну й прийомів їх графічного зображення; ознайомлення з системою дренажу та поливу на об'єктах озеленення; ознайомлення студентів з способами створення штучних водойм, садових доріжок, освітлення об'єктів благоустрою; ознайомлення студентів з методами архітектурно-ландшафтного рішення малого саду з використанням регулярного та пейзажного прийому планування;

Друга частина самостійного завдання передбачає постановку і розв'язання прикладного завдання і прив'язане до тем 8-12. Воно має стосуватися вміння створювати об'ємно-просторові композиції зелених насаджень у садах різної стилістики; відбирати гармонічні малі архітектурні форми для створення стилізованих садів; знаходити оптимальне місце для розміщення штучних водойм на садово-паркових об'єктах; складати асортимент рослин для стилізованих садів; складати асортимент рослин для зимових садів; обирати типові матеріали для створення малих архітектурних форм.

7. Тренінг з дисципліни.

Тренінг з дисципліни «Ландшафтний дизайн» виконується студентами в аудиторії.

Тема тренінгу: "Створення екологічно стійких ландшафтів: поєднання естетики та функціональності":

1. Використання місцевих видів рослин у ландшафтному дизайні – вивчення та підбір рослин, адаптованих до місцевих кліматичних умов, з акцентом на зменшення використання води і добрив.
2. Водозберігаючі технології в ландшафтному дизайні – впровадження систем збирання дощової води, крапельного зрошення та інших екологічних технологій для оптимізації водних ресурсів.
3. Інтеграція екосистемних послуг у дизайн – планування ландшафту таким чином, щоб він сприяв покращенню якості повітря, зменшенню шуму та створенню середовища для місцевої фауни (наприклад, птахів і комах-запилувачів).

Оцінка за Тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за зміст підготовленого матеріалу за 1-3 ситуативним завдання, які подаються у формі короткої доповіді на 5-7 хв.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі навчання дисципліни «Ландшафтний дизайн» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- модульне тестування та опитування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання індивідуальних завдань для самостійної роботи;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольна робота;
- інші види індивідуальних та групових завдань;
- екзамен.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Ландшафтний дизайн” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Для екзамену

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне опитування	Модульний контроль	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений не рідше як раз на два заняття); Модульний контроль проводиться за всіма та-		Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час тренінгу.	Оцінюється рівень виконання індивідуального самостійного завдання як цілісного наскрізного проєкту.	Структура екзаменаційного білета: ~ 10 тестів (по 2 бали кожне) ~ 2 теоретичні питання (по 25 балів кожне) ~ задача (30 балів)

мами наприкінці вивчення курсу в аудиторії або в системі дистанційного навчання Moodle.			
---	--	--	--

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1	Електронний варіант лекцій	1–12
2	Тестові завдання (електронний варіант)	1–12
3	Контрольні роботи (у т.ч. електронний варіант)	1–12

Рекомендовані джерела інформації

1. Безлюбченко О. С. Планування і благоустрій міст : навч. посібник. для студентів усіх форм навчання та слухачів другої вищої освіти за напрямом підготовки 0921 (6.060101) – «Будівництво» / О. С. Безлюбченко, О. В. Завальний, Т. О. Черносова; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х. : ХНАМГ, 2011. 191 с.
2. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць : підручн. / В. П. Кучерявий, В. С. Кучерявий. Львів :Новий Світ-2000, 2021. 666 с
3. Романча Л. В. Озеленення села / Л. В. Романча. Київ : Урожай, 1989. 84 с.
4. Тихонов В. І. Озеленення міст і селищ / В. І. Тихонов, В. Ф. Петренко, В. А. Садова. Київ :Будівельник, 1990. 208 с.
5. Багацька О. М. Рекомендації щодо використання культивованих дерев'янистих ліан у вертикальному озелененні м. Києва / О. М. Багацька. Київ : Видачничий центр НУБіП України, 2008. 50 с.
6. Безлюбченко О. С. Планування і благоустрій міст : навч. посібник для студентів усіх форм навчання та слухачів другої вищої освіти за напрямом підготовки 0921 (6.060101) – «Будівництво» / О. С. Безлюбченко, О. В. Завальний, Т. О. Черносова. Харків : ХНАМГ, 2013, 191 с.
7. Благоустрій міст та населених пунктів : інформаційно-аналітичний збірник. упоряд. С. В. Коваленко. Київ : Мін-во будівництва, архітектури та житловокомунального господарства України, 2006. 80 с.
8. Білоус В. І. Садово-паркове мистецтво: Коротка історія розвитку та методи створення художніх садів. Київ : Наук. світ, 2001. 299 с. 9 Кучерявий В.П. Деревя, чагарники, ліани в ландшафтній архітектурі : навч. посібник / [В.П. Кучерявий, Р.Б. Дудин та ін.]. Львів : Кварт, 2004. 138 с.
9. Кушнір А. І. Методичні вказівки до вивчення дисципліни „Озеленення населених місць” студентами за напрямом 1304 – „Лісове та садово-паркове господарство” / А. І. Кушнір, О. А. Кушнір. Київ : Вид. НАУ, 2004. 47 с.
10. Ландшафтна архітектура : довідник термінів / В. П. Кучерявий, Р. Б. Дудин, Т. М. Левусь. Львів :Компанія «Манускрипт», 2010. 156 с.

Допоміжна

1. ДБН Б.2.2-12:2019 Планування і забудова територій. URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/06/B2212-IB.pdf>.
2. ДБН Б.2.2-12:2019 Планування і забудова територій. URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/12/19.1.-DBN-B.1.1-152012.-Sklad-ta-zmist-generalnogo-pla.pdf>.
3. ДБН А.2.2-3:2014 Склад та зміст проектної документації на будівництво. URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/12/6.1.-DBN-A.2.2-32014.-Sklad-ta-zmist-proektnoyi-dokumen.pdf>.